

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Навчально-науковий інститут неперервної освіти

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П.Драгоманова
Протокол №__ від «__» березня 2018 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В.П.

Рекомендовано

Вченою радою Навчально-наукового
інституту неперервної освіти
Протокол №__ від «15» лютого 2018р.
Голова Вченої ради
_____ Сергієнко В.П.

Програма вступного фахового випробування (співбесіди)

з педагогіки

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, при вступі
на навчання для здобуття ступеня/ освітньо-кваліфікаційного рівня

«Бакалавр»

на базі здобутого ступеня/ освітньо-кваліфікаційного рівня

«Молодший спеціаліст»

Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітня програма: Педагогіка дозвілля

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ(СПІВБЕСІДИ)

Програма вступного фахового випробування з педагогіки базується на освітньо-професійній програмі та освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» за різними напрямками підготовки та спеціальностями, навчальних програмах дисциплін циклу професійної та практичної (професійно-орієнтованої) підготовки і призначена для осіб, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за освітньою програмою «Педагогіка дозвілля», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/педагогіка».

Метою вступного фахового випробування є оцінка якості підготовки випускників освітньо-професійних програм молодших спеціалістів, виявлення у фахівців різного профілю теоретичних знань про зміст, структуру, функції, закономірності і принципи навчально-виховного процесу; форми, методи, засоби навчання і виховання, знання педагогічних технологій як базис освітньої діяльності.

Фахове вступне випробування визначає рівень базових теоретичних знань абітурієнтів з дисциплін: загальна педагогіка, історія освіти, теорія навчання й виховання.

Пакет містить 30 білетів. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю. Кожен білет складається з трьох теоретичних питань, які передбачають контроль знань з фахових дисциплін.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
0-99 балів	Низький	Відповідь абітурієнта характеризується фрагментарністю і є можливою тільки за умови надання допомоги викладача. Абітурієнт частково володіє матеріалом з педагогіки, не користується ключовими термінами, використовує ужиткові терміни і поняття, не може розкрити зміст більшості основних та додаткових запитань, проявляє інертність мислення, незацікавленість педагогічною проблематикою. Викладення матеріалу відбувається на репродуктивному рівні зі значною кількістю огріхів та неточностей.
100-139 балів	Задовільний	Абітурієнт не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому істотні неточності. Визначає окремі терміни та поняття, фрагментарно висвітлює

		теоретичні положення, класифікації, недосконало володіє сучасними досягненнями педагогічної науки, не зовсім логічно будує свою відповідь та не може її обґрунтувати.
140-169 балів	Достатній	Абітурієнт достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань з педагогіки, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Формулює визначення основних термінів і понять, обґрунтовує провідні теоретичні положення, класифікує педагогічні явища та в окремих випадках проявляє власне ставлення до них, хоча у відповіді зустрічаються деякі неточності та домінує репродуктивність.
170-200 балів	Високий	Абітурієнт у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань з педагогіки, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Точно і повно наводить визначення термінів і понять, логічно аналізує різні аспекти педагогічних явищ та їх взаємозв'язки, виявляє самостійне творче ставлення до них, переконливо аргументує власну позицію, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав до 100 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування».

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГОВИПРОБУВАННЯ

4.1. Модуль I. Педагогіка у системі сучасного людинознавства

Тема 1. Загальні основи педагогіки

Поняття про педагогіку як науку. Основні етапи розвитку педагогіки. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Філософські основи педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Методологія наукових досліджень. Етапи здійснення педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, бесіди, вивчення перспективного досвіду; вивчення документації та учнівських праць, опитування, методи моделювання педагогічних явищ, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження.

Поняття про особистість, індивідуальність, індивід. Традиційна народна мораль про особистість, її розвиток, виховання і формування. Основні об'єктивні і суб'єктивні фактори формування особистості, їх особливості і взаємозв'язок. Виховання – визначальний чинник формування особистості.

Взаємообумовленість процесів виховання і розвитку, активна позиція особистості та її роль у процесі розвитку і виховання. Психічний, фізичний, соціальний і духовний розвиток.

Дитина як об'єкт і суб'єкт виховання. Вікові періоди розвитку особистості. Теорії розвитку особистості.

Поняття про педагогічний процес. Характеристика педагогічного процесу, його основні елементи та рушійні сили. Закономірності і принципи педагогічного процесу. Спільні та специфічні сторони виховання і навчання: функції, завдання, зміст, форми і методи.

Демократизація, гуманізація і гуманітаризація педагогічного процесу. Оптимізація та інтенсифікація навчально-виховного процесу.

Тема 2. Історія зарубіжної педагогіки

Предмет і завдання історії педагогіки. Підходи світової науки до виникнення виховання. Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл у світовій цивілізації. Виховання у Древній Греції. Древньогрецькі філософи про формування людської особистості (Сократ, Платон, Аристотель, Демокрит). Школа і педагогіка Стародавнього Риму.

Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Система середньовічних шкіл. Система лицарського виховання. Виникнення освіти для дівчат. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання.

Культура епохи європейського Відродження. Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли. Гуманістичні ідеї освіти й виховання (Ф. Рабле, Е. Роттердамський, М. Монтень).

Західноєвропейська педагогіка епохи нового часу та просвітництва. Вікова періодизація, система шкіл та класно-урочна система за Я.А. Коменським. Педагогічні ідеї Д. Локка. Ідея вільного виховання вікова періодизація та система виховання Ж.Ж. Руссо. Педагогічні погляди французьких філософів.

Особливості розвитку школи і педагогіки на Заході за нового часу. Педагогічна теорія і практична діяльність Й.Г.Песталоцці. Педагогічна теорія Й.Ф.Гербарта. Педагогічні ідеї і практична діяльність Ф.А.В.Дістервега.

Особливості систем освіти у зарубіжних країнах. Започаткування педагогічного руху нового виховання (О.Декролі, А.Фер'єр, Е.Демолен, Дж.Дьюї). Здобутки педагогіки дії та експериментальної педагогіки (А.Лай, А.Біне, Е.Клапаред, Е.Торндайк, Е.Мейман). Педагогічні погляди Марії Монтессорі. Традиції вальдорфської школи Р.Штайнера і їх сучасне продовження. Педагогічна технологія С.Френе. Експериментальні школи США (У.Кілпатрік і метод проектів, К.Уошборн і Вінеттка-план, Е.Паркхерст і Дальтон-план).

Тема 3. Історія вітчизняної педагогічної думки

Українська народна педагогіка. Особливості становлення виховання у східних слов'ян. Зародження писемності, розвиток шкільної освіти та педагогічної думки за часів Київської Русі. Українське шкільництво у XIV-XV ст.

Стан освіти в Україні у другій половині. Виникнення і роль братських шкіл. Створення козацької педагогіки, її сутність та особливості. Система виховання козацької молоді. Початкові, січові, парафіяльні школи. Колегіуми. Система освіти у Києво-Могилянській академії. Українська педагогічна думка епохи Відродження.

Освіта та педагогічна думка в Україні в XVIII-XIX ст. Ідея народності та природовідповідності виховання Г.Сковороди. Педагогіка О.Духновича. Кирило-Мефодіївське товариство і його освітня програма. Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї видатних українських вчених, письменників і громадських діячів (Б.Грінченко, М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко, М.Коцюбинський, Леся Українка, Т.Лубенець). К.Ушинський – основоположник наукової педагогіки і реформи школи.

Стан початкової і середньої школи та вищої освіти в Україні кінця XIX – початку XX ст. Освіта в Українській державі (1917-1919 рр.). Ідеї національної школи та рідномовного виховання С.Русової та І.Огієнка. особливості розбудови загальної, професійної вищої школи у 20 роки XX ст.

Характерні риси радянської тоталітарної школи і системи виховання. Уніфікація загальної освіти в 1930-ті роки. Особливості становлення освіти у повоєнний час. Розвиток освіти й педагогіки у 60-ті роки. Школа і педагогіка України у період застою. Педагогічна діяльність і погляди П.Блонського, С.Шацького, Г.Ващенко та їх вплив на розвиток української педагогіки. Педагогічна система А.Макаренка. Педагогічна діяльність і літературно-педагогічна спадщина В.Сухомлинського.

Розвиток українського шкільництва і освіти в період зміцнення тоталітаризму. Криза освіти та наміри реформування шкільництва до 90-х років XX ст. Проголошення незалежності України (1991 р.) можливість і потреба будівництва національної освіти в Україні. Освіта в Україні на сучасному етапі духовного та національного відродження. Закон України «Про освіту». Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI ст.»).

Модуль II. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Тема 4. Загальні основи дидактики

Виникнення і розвиток дидактики як теоретичного компоненту педагогіки, що вивчає проблему навчання та освіти. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок. Основні категорії дидактики: процес навчання, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. Навчання як вид пізнавальної діяльності учнів, його основні ознаки. Структура процесу навчання. Основні функції навчання (освітня, розвивальна, виховна) та їх взаємозв'язок. Суперечності та рушійні сили процесу навчання.

Основні етапи оволодіння знаннями: сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування та застосування знань і умінь у практичній діяльності. Стимули та мотиви учіння школярів.

Особливості пояснювально-ілюстративного (інформаційного) підходу до навчання. Проблемно-пошуковий, дослідницький підхід до навчання. Поняття про проблему, проблемну ситуацію в навчанні. Рівні проблемності у навчанні. Організація проблемно-пошукової діяльності, включення елементів дослідництва в навчальний процес. Концепція та основи програмованого навчання. Перспективи розвитку і застосування програмованого навчання. Комп'ютеризація навчання. Сутність модульно-розвиваючого навчання, способи його реалізації в сучасній школі.

Основні закономірності процесу навчання. Традиційні принципи навчання: виховний характер навчання, науковість навчання, систематичність навчання, наочність навчання, міцність знань, умінь і навичок, доступність навчання, індивідуалізація навчання.

Наукові основи визначення змісту освіти та шляхи його вдосконалення відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту». Зміст освіти в національній школі, його основні компоненти. Загальна, політехнічна та професійна освіта. Оновлення змісту освіти в умовах розбудови української держави. Державні стандарти змісту освіти. Навчальний план для різних типів загальноосвітніх шкіл України. Принципи його побудови. Навчальні програми: принципи побудови, структура, вимоги. Види навчальних підручників для шкіл України.

Тема 5. Технологічні основи теорії освіти і навчання.

Поняття про методи, методичні прийоми та засоби навчання. Класифікації та дидактичні системи методів навчання. Класифікації та дидактичні системи методів навчання. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Функції контролю. Оцінка успішності учня, її призначення. Критерії якості знань і навичок учнів. 12-бальне оцінювання та тематичний облік знань.

Засоби навчання. Класифікація засобів навчання. Використання технічних засобів і комп'ютерної техніки в навчанні. Вимоги до ілюстраційно-демонстраційного методу навчання.

Форми організації навчального процесу. Основні існуючі форми організації навчального процесу (урок як основна форма, екскурсія, домашні завдання, самостійна робота, додаткові заняття, факультативи, практикуми, семінари, лекції та ін.), їх характеристика. Форми організації діяльності учнів на уроці: індивідуальна, парна, групова, колективна. Класно-урочна система, її суть та історія розвитку. Педагогічні вимоги до побудови уроку, його структури (постановка мети, завдань, обладнання уроку; дотримання реалізації функцій уроку; врахування особистого досвіду учнів; розвиток мотивації навчання; організація різних видів діяльності на уроці; контроль за пізнавальною діяльністю учнів і зворотні зв'язки). Традиційна типологія уроків. Структура уроку в залежності від його мети. Підготовка учителя до уроку та її основні етапи. Нетрадиційні форми навчання.

Модуль III. Теорія виховання

Тема 6. Загальні основи теорії виховання

Проблема мети виховання. Форми практичної реалізації мети виховання. Цілі суспільні та цілі суб'єктивні. Мета національного виховання. Відповідність мети національного виховання потребам і умовам сучасного етапу соціального розвитку Української держави. Державні документи та Концепція про мету національного виховання. Всебічний розвиток особистості як соціальна мета виховання.

Суть процесу виховання. Процес виховання як система. Особистісно-орієнтовний підхід у вихованні. Педагогічна взаємодія у вихованні, суб'єкти виховання. Діалектика і рушійні сили процесу виховання. Демократичний і гуманістичний характер виховання. Структура процесу виховання. Закономірності процесу виховання.

Принципи виховання: цілеспрямованість його на засвоєння молоддю загальнолюдських духовних цінностей, зв'язок з життям; єдність свідомості і поведінки; виховання у праці і колективі тощо. Принципи національного виховання: народність, природовідповідність, демократизація, гуманізація, культуровідповідність, безперервність тощо.

Поняття про методи, методичні прийоми, засоби виховання та їх класифікації. Методи усвідомлення цінностей суспільства. Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання поведінки і діяльності. Методи педагогічної підтримки. Методи контролю й аналізу ефективності виховного процесу. Вибір методів виховання.

Зміст виховної роботи. Особливості змісту виховання в сучасній школі. Базова культура особистості: зміст і шляхи формування: виховання громадянської культури, виховання розумової культури, філософсько-світоглядна підготовка, виховання основ моральної культури, виховання екологічної культури, трудове виховання і профорієнтація, виховання естетичної культури, виховання фізичної культури.

Тема 7. Технологічні основи теорії виховання

Форми організації виховної роботи. Зміст, завдання і основні принципи позаурочної та позашкільної виховної роботи. Різноманітність масових, групових

та індивідуальних форм позакласної роботи. Основні навчально-виховні позашкільні заклади та нові підходи до організації їхньої роботи. Дитячі та молодіжні організації, завдання школи щодо роботи з ними. Форми і методи соціалізуючого впливу школи та позашкільних дитячих закладів.

Колектив як форма виховання. Загальні поняття про дитячий колектив, його ознаки та структура. Основні типи колективів. Динаміка та стадії розвитку колективу. Проблеми дитячого колективу, його навчання та виховання. Гармонія розвитку колективу та особистості. Характеристика існуючих дитячих та юнацьких формальних та неформальних організацій, їх завдання; напрямки діяльності. Система учнівського самоврядування.

Основні напрями діяльності класного керівника. Цільові програми діяльності класного керівника в нових умовах. Критерії готовності класного керівника до виховної роботи. Професіограма класного керівника (основні вміння та навички). Робота класного керівника щодо формування учнівського колективу. Класний керівник — координатор виховних зусиль школи, сім'ї, громадськості. Концепція «Сім'я і родинне виховання».

Технологія виховання. Комплексний підхід і виховна справа. Тематика виховних справ. Виховна справа як система. Побудова особистісно орієнтованих ситуацій. Діагностика і вимірювання вихованості. Критерії та ступені вихованості. Методи діагностики вихованості.

Сучасні проблеми сімейного виховання: підготовка дітей до школи, організація домашньої навчальної діяльності, створення раціонального режиму дня, визначення обов'язків дитини по дому, системи вимог, організація розвитку кмітливості, розважальних, пізнавальних, навчальних, творчих інтересів. Правові основи сімейного виховання. Форми зв'язку школи і сім'ї. Співробітництво учителів і батьків. Відповідальність батьків за розвиток дитини.

4.2. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПЕДАГОГІКИ

1. Поняття про педагогіку як науку. Основні етапи розвитку педагогіки.
2. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки.
3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Методологія педагогічної науки. Методи науково-педагогічних досліджень.
5. Науково-педагогічне дослідження та етапи його проведення.
6. Особистість як педагогічна категорія. Об'єктивні та суб'єктивні фактори формування особистості, їх особливості і взаємозв'язок.
7. Поняття про педагогічний процес, його характеристика та рушійні сили.
8. Закономірності і принципи педагогічного процесу.
9. Спільне та відмінне у вихованні, навчанні та розвитку, їх взаємообумовленість.
10. Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл у світовій цивілізації.
11. Виховання у Древній Греції. Древньогрецькі філософи про формування людської особистості (Сократ, Платон, Аристотель, Демокрит).
12. Школа і педагогіка Стародавнього Риму.

13. Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Система середньовічних шкіл. Система лицарського виховання. Виникнення освіти для дівчат.
14. Культура та освіта епохи європейського Відродження. Ідея поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томазо Кампанелли.
15. Розвиток гуманістичних ідей освіти й виховання (Ф. Рабле, Е. Роттердамський, М. Монтень).
16. Педагогічна спадщина за Я. А. Коменського.
17. Педагогічні ідеї Д. Локка.
18. Педагогічні погляди французьких філософів.
19. Ідея вільного виховання, вікова періодизація та система виховання Ж. Ж. Руссо.
20. Педагогічна теорія і практична діяльність Й. Г. Песталоцці.
21. Педагогічна теорія Й. Ф. Гербарта.
22. Педагогічні ідеї і практична діяльність А. Дістервега.
23. Системи освіти та навчання у зарубіжних країнах. Педагогічні здобутки руху нового виховання (О. Декролі, А. Фер'єр, Е. Демолен, Дж. Дьюї).
24. Педагогіка дії та експериментальна педагогіка (А. Лай, А. Біне, Е. Клапаред, Е. Торндайк, Е. Мейман).
25. Педагогічні погляди Марії Монтесорі.
26. Традиції вальдорфської школи Р. Штайнера.
27. Педагогічна технологія С. Френе.
28. Експериментальні школи США (У. Кілпатрік і метод проєктів, К. Уошборн і Вінетт-план, Е. Паркхерст і Дальтон-план).
29. Виникнення виховання у східних слов'ян.
30. Зародження писемності, розвиток шкільної освіти та педагогічної думки за часів Київської Русі.
31. Виникнення і роль братських шкіл. Козацька педагогіка, її сутність та особливості. Початкові, січові, парафіяльні школи. Колегіуми. Система освіти у Києво-Могилянській академії.
32. Ідея народності та природовідповідності виховання Г. Сковороди.
33. Педагогіка О. Духновича. Кирило-Мефодіївське товариство і його освітня програма.
34. Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї видатних українських вчених, письменників і громадських діячів (Б. Грінченко, М. Грушевський, М. Драгоманов, І. Франко, М. Коцюбинський, Леся Українка, Т. Лубенець).
35. К. Ушинський – основоположник наукової педагогіки і реформи школи. Педагогічні ідеї М. Пирогова.
36. Ідеї національної школи та рідномовного виховання С. Русової та І. Огієнка.
37. Особливості розбудови загальної, професійної й вищої школи у 20 роки ХХ ст.
38. Педагогічна діяльність і погляди П. Блонського, С. Шацького, Г. Ващенко та їх вплив на розвиток української педагогіки.
39. Педагогічна система А. Макаренка.
40. Педагогічна діяльність і літературно-педагогічна спадщина В. Сухомлинського.
41. Будівництво національної освіти в Україні. Освіта в Україні на сучасному етапі духовного та національного відродження. Закон України «Про освіту». Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ ст.»).
42. Поняття про дидактику, її виникнення і розвиток.

43. Основні категорії дидактики: процес навчання, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання та ін.
44. Навчання як вид пізнавальної діяльності учнів, його основні ознаки. Структура процесу навчання.
45. Основні функції навчання (освітня, розвивальна, виховна) та їх взаємозв'язок. Суперечності та рушійні сили процесу навчання.
46. Основні види навчання та їх особливості (пояснювально-ілюстративне, проблемно-пошукове, програмоване, модульно-розвивальне навчання та ін.).
47. Основні закономірності процесу навчання.
48. Поняття про принципи навчання та характеристика основних принципів навчання (виховний характер, науковість, доступність, систематичність, послідовність, наочність, міцність знань, уміння навичок, індивідуальний характер та ін.).
49. Поняття про зміст освіти як дидактичну категорію. Наукові основи визначення змісту освіти та шляхи його вдосконалення відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».
50. Зміст освіти в національній школі, його основні компоненти. Сучасні підходи до оновлення змісту освіти.
51. Загальна, політехнічна та професійна освіта.
52. Навчальні плани та принципи їх побудови.
53. Навчальні програми, їх структура, принципи побудови, вимоги доскладання.
54. Навчальні підручники та посібники, їх різновиди, характеристика підручників та посібників для шкіл України.
55. Поняття про методи, методичні прийоми та засоби навчання. Класифікація методів навчання.
56. Характеристика основних видів методів навчання.
57. Засоби навчання. Класифікація засобів навчання. Використання технічних засобів і комп'ютерної техніки в навчанні. Вимоги до ілюстраційно-демонстраційного методу навчання.
58. Форми організації навчального процесу. Характеристика основних форм організації навчального процесу (урок, екскурсія, домашні завдання, самостійна робота, додаткові заняття, факультативи, практикуми, семінари, лекції та ін.).
59. Класно-урочна система, її суть та історія розвитку.
60. Урок як основна форма навчання в загальноосвітній школі. Педагогічні вимоги до побудови уроку, його структури. Типологія уроків.
61. Нетрадиційні форми навчання. Особливості індивідуальної, парної, групової та колективної форм організації діяльності учнів.
62. Поняття про контроль як дидактичну категорію, його функції, види, форми проведення.
63. Критерії якості знань і навичок учнів. Особливості сучасного оцінювання навчальної успішності учнів.
64. Теорія виховання як галузь педагогічних знань, основні етапи її становлення та розвитку.
65. Проблема мети виховання, особливості її реалізації на сучасному етапі.

66. Мета національного виховання, її відповідність потребам і умовам сучасного етапу соціального розвитку Української держави. Державні документи та Концепція національного виховання.
67. Сутність та ознаки процесу виховання як системи.
68. Особистісно-орієнтовний підхід у вихованні. Педагогічна взаємодія суб'єктів виховання.
69. Діалектика і рушійні сили процесу виховання. Демократичний і гуманістичний характер виховання.
70. Структура процесу виховання та його закономірності.
71. Поняття про принципи виховання та їх характеристика (цілеспрямованість, зв'язок з життям; єдність свідомості і поведінки; виховання у праці і колективі тощо).
72. Принципи національного виховання: народність, природовідповідність, демократизація, гуманізація, культуровідповідність, безперервність тощо.
73. Зміст виховної роботи та його особливості в сучасній школі.
74. Базова культура особистості: зміст і шляхи формування.
75. Поняття про методи, методичні прийоми, засоби виховання. Класифікація основних методів виховання.
76. Форми організації виховної роботи.
77. Позаурочна та позашкільна виховна робота, її основні принципи, зміст, завдання.
78. Характеристика масових, групових та індивідуальних форм позакласної роботи.
79. Основні навчально-виховні позашкільні заклади та нові підходи до організації їхньої роботи.
80. Колектив як форма виховання. Загальні поняття про дитячий колектив, його ознаки та структура.
81. Основні типи колективів. Динаміка та стадії розвитку колективу.
82. Дитячі та юнацькі формальні та неформальні організації, їх завдання; напрямки діяльності.
83. Система учнівського самоврядування.
84. Діяльність класного керівника, її основні напрями.
85. Критерії готовності класного керівника до виховної роботи.
86. Комплексний підхід до виховання.
87. Виховна справа як система, її тематична спрямованість. Особистісно орієнтовані виховні ситуації та їх побудова.
88. Критерії та ступені вихованості учнів. Методи діагностики вихованості.
89. Сучасні проблеми сімейного виховання: підготовка дітей до школи, організація домашньої навчальної діяльності та раціонального режиму дня, визначення системи вимог та виконання домашніх обов'язків дитини, педагогічне управління відпочинком та дозвіллям дітей.
90. Форми педагогічної взаємодії школи і сім'ї. Співробітництво учителів і батьків.

5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

6. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ(СПІВБЕСІДИ)

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Навчально-науковий інститут неперервної освіти

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»

Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітня програма: «Педагогіка дозвілля»

На базі ОКР: «Молодший спеціаліст»

Вступне фахове

випробування

Екзаменаційний білет № 1

1. *Поняття про педагогіку як науку. Основні етапи розвитку педагогіки.*
2. *Педагогічні ідеї М.Пирогова.*
3. *Класно-урочна система навчання, її суть та історія розвитку.*

*Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова
Протокол № ___ від «___» березня 2018р.*

Голова фахової комісії

_____

Підпис

/ Сергієнко В.П./

Прізвище, ім'я, по-батькові

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болотін Ю. П. Лекції з історії педагогіки України / Ю. П. Болотін, М. М. Окса. – Мелітополь, 1996. – 254с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка / Н. П. Волкова. – К.: Академія, 2001. – 576с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія : [навч. посібник] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – К.: Вища школа, 1995. – 237с..
4. Живодьор В. Ф. З історії національного шкільництва : [навчально-методичний посібник] / В. Ф. Живодьоров, А. А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна. – К.: ІЗМН, 1998. – 144 с.
5. История педагогики. Часть 1. От зарождения воспитания в первобытном обществе до середины XVII в.: [учебное пособие для педагогических университетов] / [под ред. А. И. Пискунова]. – М.: ТЦ «Сфера», 1997. – 192с.
6. История педагогики. Часть 2. С XVII в. до середины XX в. : [учебное пособие для педагогических университетов] / [Под ред. А. И. Пискунова]. – М.: ТЦ «Сфера», 1997. – 304 с.
7. Історія педагогіки : [навчальний посібник] / [за ред. О. А. Дубасенюк, М. В. Левківського]. – Житомир : ЖДПУ, 1999. – 336с.
8. Карпенчук Г. Г. Теорія і методика виховання / Г. Г. Карпенчук. – К.: Вища школа, 1997. – 304с.

9. Коменский Я. А. Педагогическое наследие / Я. А. Коменский, Д. Локк, Ж. Ж. Руссо, Й.Г.Песталоцци. – М. : Педагогіка, 1989. – 416с.
10. Константинов Н. А. История педагогики / Н. А. Константинов, Е. Н. Медінский, М. Ф. Шабаева. – М.: Просвещение, 1982. – 447с.
11. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва : [навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів]. – Тернопіль, 1996. – 436с.
12. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : Підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 160с..
13. Лозова В. Теоретичні основи виховання і навчання : [навчальний посібник] / В. Лозова, Г. Троцько. – [2-е вид.] – Харків : «ОВС», 2002. – 400с.
14. Любар О. О. Історія української педагогіки / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко; [за ред. М.Г.Стельмаховича]. – К. : ІЗМН, 1998. – 356с.
15. Лузан П.Г. Історія педагогіки та освіти в Україні : [навчальний посібник] / П. Г. Лузан, О. В. Васюк. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 296с.
16. Мельничук О. С. Історія педагогіки України / О С. Мельничук. — К. : Вища шк., 1998. – 436с.
17. Мешко О. І. Історія зарубіжної школи і педагогіки / О. І. Мешко, О. І. Янкович, Г. М. Мешко. – Тернопіль, 1997. – 81с.
18. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : [навчальний посібник] / Н. Є. Мойсеюк. – К. : Освіта, 1999. – 324с.
19. Пальчевський С. С. Педагогіка :[навч. посібник] / С. С. Пальчевський. – К. : Каравела, 2007. – 576с.
20. Педагогіка : [навчальний посібник] / В. М. Газузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця: РВВВАТ “Віноблдрукарня”. – 2001. – 200с.
21. Педагогіка/[Подред.Ю.К.Бабанського].–М.:Педагогіка,1989.–479с.
22. Педагогіка / [Под ред. Харламова И.Ф].– М. : Педагогіка, 1990. – 327 с.
23. Педагогіка / [Под ред. П. И. Пидкасистого]. – М. : Педагогическое общество, 1998. – 640с.
24. Педагогіка / [За ред. Алексюк А.Н]. – К. :Вища школа, 1983. – 292 с.
25. Педагогіка / [За ред. Ярмаченка М.Д.] – К.: Вища школа, 1986. – 544с.
26. Пискунов А.И. Хрестоматия по истории зарубежной педагогіки / А. И.Пискунов. – М.: Просвещение, 1981. – 528с.
27. Подласый И. П. Педагогіка : [учеб. для студентов вузов, обучающихся по направлениям подготовки и специальностям в области «Образование и педагогіка»] : в 3 кн. / И. П. Подласый. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2007. – Кн. 2: Теория и технологии обучения. – 575 с. : ил.
28. Фіцула М. М. Педагогіка. – К. : Академія. –2000.
29. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : [навч. посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти] / М. М. Фіцула. – [вид. 3-тє, перероб. і доп.]. – Тернопіль : Навчальна книга, 2009. – 168 с
30. Хуторской А. В. Современная дидактика : [учеб. пособие] / А. В. Хуторской. – [2-е изд., перераб.]. – М. : Высшая шк., 2007. – 639 с.